

originálnosť, schopnosť odhaľovať jemné, skryté, ťažko postrehnuteľné súvislosti a vzťahy, podobnosti a rozdiely, všestrannosť a spontánnosť záujmov, nenásytná zvedavosť, bohatý slovník a presné, stručné vyjadrovanie. Opačné prejavy sú znakmi chýbajúcej, resp. nízkej inteligencie. Inteligencia teda zahŕňa poznávanie, hodnotenie a tvorenie.

Najvýraznejšie sa prejavuje v situáciách, činnostiach, pri riešení problémov, ktoré sa vyznačujú novosťou, obťažnosťou, zložitnosťou, abstraktnosťou, úspornosťou, nevyhnutnosťou sústrediť energiu a odolať emocionálnym vplyvom a ktoré si vyžadujú originálne riešenie.

V psychológii sa oddávna diskutuje o otázke, do akej miery sa na intelligenčnej úrovni jednotlivcov podieľa dedičnosť a do akej miery prostredie. Dlho panoval a ešte aj teraz prevláda názor, že inteligencia je dedične podmienená, rozvíja sa na základe dedičných dispozícií a v priebehu života jednotlivca sa pod vplyvom prostredia nemení, alebo iba nepatrne. Inteligencia je z 80 % dedičná a zostávajúcich 20 % je výsledkom pôsobenia okolitého prostredia. Pri skúmaní rodín, v ktorých došlo k rozdeleniu alebo rozpadu a skúmanie jednovaječných dvojčiat žijúcich od narodenia oddelene došlo sa k záveru, že IQ je skoro zhodné bez ohľadu na prostredie, v ktorom vyrastali. Mnohé výskumy však dokazujú, že na intelligenčnú úroveň vplyvajú aj faktory prostredia, ktoré ju môžu ovplyvniť v priebehu života jednotlivca. Tak

sa zistilo, že na inteligenciu dieťaťa vplýva podvýživa, ďalej bohatstvo alebo nedostatok podnetov z prostredia na psychický vývin, ale najmä kvalita výchovy od najútlejšieho detstva. Sociálne zaostalé, výchovne zanedbané prostredie, v rozvrátených rodinách alkoholikov, v niektorých rómskych rodinách môže zabrzdiť rozvoj inteligencie u detí z týchto rodín. Zlepšenie sociálneho prostredia, skvalitnenie výchovy, dômyselný tréning môžu odstrániť uvedené zaostávanie a prispieť k zvýšeniu intelligenčnej úrovne. Výchova hrá veľmi dôležitú úlohu pri odstraňovaní nedostatočného rozvoja inteligencie v dôsledku nepriaznivých vplyvov prostredia a zanedbanej výchovy.

Výsledok dosiahnutý v intelligenčnom teste sa vyjadruje prostredníctvom IQ, ktorý v bodoch zachycuje skóre dosiahnuté v danom intelligenčnom teste.

Máme všeobecne uvádzané stupne inteligencie :

- 1) nižší ako 20 - idiocia
- 2) 20 - 49 - imbecilita
- 3) 50 - 69 - debilita
- 4) 70 - 79 - hraničné pásmo medzi rozumovou zaostalosťou a normou
- 5) 80 - 89 - podpriemerná inteligencia
- 6) 90 - 109 - priemerná inteligencia
- 7) 110 - 119 - nadpriemerná inteligencia
- 8) 120 - 139 - vysoká inteligencia
- 9) 144 a viac - veľmi vysoká inteligencia

ŽIVOT JE AKO BOMBONIÉRA, NIKDY NEVIEŠ, ČO OCHUTNÁŠ!